

Sygn. akt III KK 331/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący)

SSN Jacek Sobczak

SSN Jerzy Steckiewicz (sprawozdawca)

Protokolant Jolanta Włostowska

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Jerzego Engelkinga
w sprawie J. S.

skazanej z art. 177 § 2 kk

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 2 kwietnia 2015 r.,

kasacji, wniesionej przez obrońców skazanej

od wyroku Sądu Okręgowego w S.

z dnia 23 kwietnia 2014 r.,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w S.

z dnia 6 marca 2013 r.,

**- uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do
ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w S.**

- zarządza zwrot wniesionych opłat od kasacji.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy wyrokiem z dnia 6 marca 2013 r., uznał J. S. winną tego, że:

„w dniu 31 lipca 2009 r. na trasie B. – D. nieumyślnie naruszyła zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym przez co kierując samochodem marki Peugeot 307, nie zachowała ostrożności polegającej na zwiększeniu uwagi i dostosowaniu zachowania do warunków i sytuacji zmieniającej się na drodze, w stopniu umożliwiającym odpowiednio szybkie reagowanie zbliżając się do łuku drogi, mając ograniczoną widoczność zjechała prawymi kołami poza krawędź jezdni i przy wykonywaniu manewru powrotu na jezdnię straciła panowanie nad pojazdem i wjechała na przeciwny pas ruchu i uderzyła w lewy bok prawidłowo jadącego w kierunku m. B. samochodu m-ki Opel Corsa, którym kierował K. O., wskutek czego kierujący samochodem m-ki Opel Corsa K. O. w wyniku doznania wielonarządowych obrażeń ciała, w szczególności wykrwawienia się w następstwie dwukrotnego rozerwania serca wraz z workiem osierdziowym i całkowitego przerwania aorty nieco powyżej podstawy serca oraz złamania kręgosłupa piersiowego z dużym przemieszczeniem odłamów i przerwaniem rdzenia kręgowego zmarł; pasażer ww. pojazdu W. S. w wyniku doznanych wielonarządowych obrażeń ciała, a w szczególności przerwania połączenia więzadłowego pomiędzy podstawą czaszki z pierwszym kręgiem szyjnym, połączonego z przerwaniem rdzenia przedłużonego na granicy tego połączenia i złamaniem trzonu pierwszego kręgu szyjnego, złamania kręgosłupa piersiowego z dużym przemieszczeniem odłamów i przerwaniem rdzenia kręgowego oraz krwotoku do jam opłucnych w wyniku tego złamania, rozerwania worka osierdziowego połączonego z rozerwaniem prawego przedsionka serca i przerwania aorty zmarł; pasażerka M. O. w wyniku licznych obrażeń ciała, w szczególności stłuczenia płuca lewego i złamania żeber, połączonego z krwawieniem do jam opłucnych, pęknięcia wątroby i śledziony i krwawieniem do jamy otrzewnej, złamania kręgosłupa szyjnego na wysokości C3/C4, co spowodowało znaczne upośledzenie bądź porażenie automatyki oddychania wskutek stłuczenia lub ucisku rdzenia kręgowego zmarła; pasażerka O. Ł. w wyniku licznych i poważnych obrażeń ciała, w szczególności urazu czaszkowo-mózgowej i dużej pourazowej odmy wentylowej w jamie opłucnowej powodującej niewydolność oddechową zmarła” - tj. popełnienia występku określonego w art. 177 § 2 k.k.;

za co, na podstawie tego przepisu wymierzył oskarżonej karę 4 lat pozbawienia wolności orzekł, na podstawie art. 46 § 2 k.k. nawiązkę w wysokości 100 000 zł na rzecz małoletniej pokrzywdzonej N. O., a w oparciu o art. 46 § 2 k.k. środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 6 lat.

Apelacje od tego orzeczenia wnieśli obrońcy oskarżonej.

W części, przedstawione w środkach odwoławczych zarzuty były tożsame, bądź podobne i dotyczyły obrazy art. 4, 5 § 2, 7, 424 k.p.k., tj. zasad: obiektywizmu, *in dubio pro reo*, swobodnej oceny dowodów i w konsekwencji błędnych ustaleń faktycznych oraz niedostatków uzasadnienia zapadłego orzeczenia.

Obrońca oskarżonej adw. A. K. dodatkowo zarzuciła Sądowi pierwszej instancji obrazę art. 170 § 1 pkt 2 i 5 k.p.k. w zw. z art. 196 § 3 k.p.k. przez bezpodstawne oddalenie złożonych w dniu 23 listopada 2012 r. wniosków dowodowych (k. 1072 i dalsze) zmierzających do – generalnie rzecz ujmując - ustalenia przyczyn zarzucenia pojazdu kierowanego przez oskarżoną w momencie zjazdu z pobocza na jezdnię.

Ponadto, złożony został wniosek o uzupełnienie postępowania dowodowego przed Sądem Odwoławczym przez przeprowadzenie dowodu z następujących dokumentów:

- „1. protokołów z symulacji ruchu obu pojazdów biorących udział w zdarzeniu z dnia 31 lipca 2009 roku w dwóch wersjach, wykonanych przez J. T. – współpracującego z twórcami programu V-Sim, na okoliczność uprawdopodobnienia wersji zdarzenia korzystnej dla oskarżonej,
2. pisma Kierownika Zakładu Badania Wypadków Drogowych IES w Krakowie z dnia 12 marca 2013 roku, celem uprawdopodobnienia, że istnieje możliwość wykonania wiarygodnych symulacji przebiegu zdarzenia będącego przedmiotem niniejszej sprawy,
3. zaświadczenia o przebiegu leczenia oskarżonej z dnia 7 maja 2013 roku, na okoliczność wykazania właściwości osobistych oskarżonej,
4. zaświadczenia z dnia 11 kwietnia 2013 roku, na okoliczność wykazania zakresu jej doświadczenia jako kierowcy”.

Obrońcy wnosili o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 23 kwietnia 2014 r., zmienił zaskarżony wyrok uchylając orzeczenie nawiązki, w pozostałym zaś zakresie utrzymał go w mocy.

Orzeczenie to zostało zaskarżone kasacjami obrońców. Również i w przypadku nadzwyczajnych środków zaskarżenia część zarzutów była podobna, a mianowicie dotyczących rażącej obrazy art. 5 § 2, 7, 410, 433 § 2 i 457 § 3 k.p.k. oraz art. 201 k.p.k.

Szczególnie dużo miejsca w uzasadnieniu kasacji poświęciła adw. A. K. zagadnieniom związanym z nowymi opiniami. Zarzuciła Sądowi Okręgowemu zaaprobowanie stanowiska Sądu pierwszej instancji - pomimo braku merytorycznego uzasadnienia - odrzucającego jej wniosek dowodowy z dnia 23 listopada 2012 r. o powołanie kolejnego biegłego (pkt 2 kasacji) oraz nieustosunkowania się do dowodów z symulacji zdarzenia mimo że obrona przedłożyła taki dowód Sądowi, a ten go dopuścił w postępowaniu odwoławczym (pkt 6 kasacji).

W obu kasacjach wnosi się o uchylenie zapadłych orzeczeń i skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Prokurator Prokuratury Okręgowej w pisemnej odpowiedzi na kasacje oraz prokurator Prokuratury Generalnej występujący przed Sądem Najwyższym wnosili o ich oddalenie, jako oczywiście bezzasadnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy adw. A. K. w zakresie w jakim zarzuca Sądowi Okręgowemu rażące naruszenie prawa procesowego polegające na zaaprobowaniu postanowienia Sądu pierwszej instancji oddalającego wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii kolejnego biegłego oraz niezuzupełnienie postępowania dowodowego przed Sądem Okręgowym, jest uzasadniona.

W rozpoznawanej sprawie, wobec braku bezpośrednich świadków wypadku, zasadnicze znaczenie dla prawidłowego rozstrzygnięcia miały dowody materialne w postaci protokołów oględzin, szkiców poglądowych, notatek urzędowych i innych tego rodzaju dokumentów oraz opinie biegłych z różnych specjalności z zakresu motoryzacji i ruchu drogowego.

Pomimo wielu opinii, którymi dysponowały Sądy nie wszystkie kwestie związane z przyczynami wypadku zostały wszechstronnie i poza wszelką wątpliwość wyjaśnione, a wśród nich tak istotna, jak przebieg zdarzenia tuż przed zderzeniem się pojazdów, a w szczególności przyczyny zarzucenia samochodu kierowanego przez oskarżoną. W ocenie obrońcy przyjęcie przez Sąd Odwoławczy ustalenia Sądu pierwszej instancji, że przyczyną poślizgu były „nieprawidłowe manewry oskarżonej” mogą być skutecznie podważone w wyniku oceny dowodu z symulacji zdarzenia, jeżeli zważy się, że w ekspertyzie tej stwierdzono, iż „ślady kół wjazdu (z pobocza na jezdnię – dop. SN) samochodu Peugeota 307 nie pokrywają się ze śladami wjazdu ujawnionymi i zabezpieczonymi w sprawie, a zatem ... wystąpił dodatkowy element, którego wpływ na ocenę zdarzenia jest istotny...” Innymi słowy, w ocenie obrony, opartej na uzyskanej przez nią ekspertyzie, zarzucenie samochodu kierowanego przez oskarżoną „... było spowodowane dodatkowym, zewnętrznym bodźcem, niezależnym od techniki jazdy i możliwości przewidywań kierującej”.

Należy zauważyć, że wskazywane we wniosku dowodowym kwestie nie były w ogóle, albo tylko w stopniu bardzo ogólnym stały się przedmiotem oceny innych występujących w sprawie biegłych.

Kwestia ewentualnego zarzucenia pojazdu spowodowana czynnikiem zewnętrznym, jak i inne jeszcze szczegółowo przedstawione i uargumentowane we wspomnianym już wniosku dowodowym z dnia 23 listopada 2012 r. okoliczności niewątpliwie wymagały merytorycznego ustosunkowania się Sądu. Tymczasem, Sąd Rejonowy wniosek ten oddalił arbitralnie stwierdzając, że jest on bezprzedmiotowy, bowiem uznał, że jedynie miarodajna jest ekspertyza opracowana przez Laboratorium Kryminalistyczne Komendy Wojewódzkiej Policji w G.

Z kolei Sąd Odwoławczy pogląd Sądu pierwszej instancji zaaprobował w zasadzie bez uzasadnienia, ograniczył się bowiem do stwierdzenia, że Sąd ten „postąpił słusznie”.

Drugi wniosek dowodowy, z symulacji ruchu pojazdów biorących udział w zdarzeniu, przedstawiony w postępowaniu odwoławczym, a mający na celu „uprawdopodobnienie wersji zdarzenia korzystnej dla oskarżonej” chociaż został

przez Sąd Odwoławczy przyjęty, to mimo to w żadnym stopniu nie był poddany ocenie merytorycznej. Sąd ograniczył się jedynie do konstatacji, że przedstawiono mu opinie prywatne, które nie są opiniami procesowymi i dlatego nie mogą stanowić dowodu w sprawie, a ponadto „nie zostały (one) wydane przez osoby bezstronne, bo na zlecenie strony, z którą autor opinii związany był węzłem obligacyjnym, opartym na więzi finansowej...”.

W świetle wskazanych wyżej okoliczności niewątpliwie doszło do rażącego naruszenia prawa, bowiem Sąd Odwoławczy zbagatelizował złożone przez obronę wnioski dowodowe, które mogły mieć istotny wpływ na zakres winy oskarżonej, a tym samym na treść orzeczenia.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy powinien ustosunkować się merytorycznie do zarzutów związanych z potrzebą przeprowadzenia dowodu z dostarczonej przez obronę opinii i złożonego wniosku, zawartych w apelacji adw. A. K. oraz wypowiedzieć się na temat zasadności oddalenia przez Sąd pierwszej instancji wniosku dowodowego z dnia 23 listopada 2012 r. (k 1072 i dalsze), jak również potrzeby i możliwości przeprowadzenia postulowanego przez obrońcę dowodu w postępowaniu odwoławczym, mając – w tym drugim przypadku – na uwadze treść art. 452 § 1 k.p.k.

Z uwagi na powyższe orzeczono, jak na wstępie.